

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 24.10.2006
KOM(2006) 617 wersja ostateczna

ZALECENIE KOMISJI DLA RADY

w sprawie zatwierdzenia Umowy o współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej (Euratom) i Rządem Republiki Kazachstanu

ZALECENIE KOMISJI DLA RADY

w sprawie zatwierdzenia Umowy o współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej (Euratom) i Rządem Republiki Kazachstanu

1. WPROWADZENIE

Umowa o partnerstwie i współpracy¹ zawarta między UE i Republiką Kazachstanu (zwaną dalej Kazachstanem) stanowi w art. 18, że Europejska Wspólnota Energii Atomowej i Kazachstan powinny zawrzeć umowę o handlu materiałami jądrowymi.

W dniu 27 czerwca 2000 r. Rada przyjęła decyzję o wytycznych² dla Komisji służących wynegocjowaniu umowy o współpracy w zakresie techniki jądrowej między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Kazachstanem.

W dniu 18 stycznia 2001 r. Komisja przedstawiła władzom Kazachstanu pierwszy projekt umowy, proponując rozpoczęcie negocjacji.

Negocjacje trwały do września 2006 r., kiedy tekst został zatwierdzony przez obie Strony.

Celem umowy jest kontynuacja istniejącej współpracy w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i syntezy jądrowej poprzez ustanowienie współpracy w dziedzinie pokojowych zastosowań energii jądrowej między UE i Kazachstanem, który jest potencjalnie ważnym dostawcą uranu.

2. ZNACZENIE UMOWY

Zawarcie niniejszej Umowy ma duże znaczenie głównie ze względów handlowych. Kazachstan posiada około 20 % znanych światowych zasobów uranu i pod względem wielkości wydobycia jest trzecim największym producentem uranu na świecie. Kraj ten rozwinął również działania z zakresu techniki jądrowej w wielu dziedzinach, głównie w przemyśle i badaniach nad uranem.

Zainteresowanie Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej podpisaniem Umowy opiera się na fakcie, że Kazachstan jest jednym z jego potencjalnie najważniejszych dostawców naturalnego uranu. Obecnie bezpośredni import kazachskiego uranu do UE stanowi tylko 3 % całkowitego importu uranu. Jednakże w ostatnich latach wielkość importu kazachskiego uranu rośnie (w 2005 r. import wzrósł trzykrotnie w porównaniu do 2004 r.) i oczekuje się, że tendencja ta będzie się utrzymywać. Okres obowiązywania Umowy wynosi wstępnie dziesięć lat. Odpowiada to potencjalnej wartości handlowej wynoszącej kilkaset milionów euro.

Ułatwienie wymiany handlowej w dziedzinie techniki jądrowej odgrywa ważną rolę we wspólnotowej polityce bezpieczeństwa dostaw energii i dywersyfikacji źródeł energii. Umowa powinna umożliwić europejskim przedsiębiorstwom zajmującym się wydobyciem uranu i handlem uranem łatwiejszy dostęp do rynku Kazachstanu. Obecnie tylko jedno

¹ Dz.U. L 196 z 28.7.1999.

² Decyzja 9114/1/00 (C) z 19.6.2000.

europęjskie przedsiębiorstwo zawarło umowy o partnerstwie ze spółką kazachską zajmującą się wydobyciem uranu.

Ponadto zawarcie niniejszej Umowy potwierdzi zobowiązanie Republiki Kazachstanu, Wspólnoty i rządów państw członkowskich Unii Europejskiej do nierozprzestrzeniania broni jądrowej i przyczyni się do wzmocnienia i ścisłego stosowania zabezpieczeń i kontroli wywozu oraz ustaleń w zakresie ochrony fizycznej.

3. OGÓLNY ZARYS UMOWY

Celem Umowy jest współpraca w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Kazachstanem. Współpraca obejmuje głównie bezpieczeństwo jądrowe, kontrolowaną syntezę jądrową, prace badawczo-rozwojowe oraz handel materiałami jądrowymi i świadczenie usług w zakresie jądrowego cyklu paliwowego (art. 3). Zakres ten może zostać rozszerzony za zgodą obu Stron (art. 8).

Niniejsza Umowa opiera się na dwóch umowach w dziedzinach bezpieczeństwa jądrowego i syntezy jądrowej, które weszły w życie odpowiednio w czerwcu 2003 r.³ i kwietniu 2004 r.⁴ (art. 4 i 5).

Umowa określa szczegółowo metody i zasięg współpracy między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Kazachstanem w zakresie prac badawczo-rozwojowych w obszarze techniki jądrowej (art. 6). Współpraca obejmuje działania z zakresu techniki jądrowej, głównie w dziedzinie medycyny i przemysłu. Obejmuje ona również ocenę wpływu energii jądrowej na środowisko. Współpraca ta może przybrać formę wymiany informacji, ekspertów i urzędów jądrowych oraz wspólnych badań i działań. Konkretnie projekty może poprzedzać określenie bardziej szczegółowych ustaleń obejmujących różne postanowienia. Koszty wynikające z tych działań pokryje Strona, która te działania inicjuje.

Szczególną uwagę zwraca się na handel materiałami jądrowymi (art. 7). Umowa zawiera szereg postanowień określających kryteria transferu materiału jądrowego oraz sposoby rozwiązywania sporów. Podkreśla się, że materiał jądrowy powinien być wykorzystywany w celach pokojowych i zgodnie z umowami dotyczącymi środków bezpieczeństwa (w odniesieniu do Wspólnoty: środków bezpieczeństwa Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na mocy traktatu Euratom oraz środków bezpieczeństwa MAEA wraz z jej protokołami dodatkowymi⁵ oraz odrębnymi umowami trójstronnymi Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej i MAEA z państwami członkowskimi⁶, Francją⁷ i Wielką Brytanią⁸; w odniesieniu do Kazachstanu: środków bezpieczeństwa MAEA⁹ wraz z jej protokołami dodatkowymi); transfer materiału powinien odbywać się zgodnie z postanowieniami Międzynarodowej Konwencji o Ochronie Fizycznej Materiałów Jądrowych¹⁰.

³ Dz.U. L 89 z 26.3.2004.

⁴ Dz.U. L 143 z 7.6.2005.

⁵ INFCIRC/540.

⁶ Nie opublikowane. INFCIRC 193 z 14.9.1973 r.

⁷ Nie opublikowane. INFCIRC 290 z grudnia 1981 r.

⁸ Nie opublikowane. INFCIRC 263 z października 1978 r.

⁹ INFCIRC/504.

¹⁰ Dokument MAEA INFCIRC/274/Rev.1

Ponadto Umowa potwierdza zasady swobodnego przepływu materiałów jądrowych na terytorium Wspólnoty, gwarantuje, że obrót handlowy tymi materiałami i świadczenie odnośnych usług między Stronami będzie odbywać się po cenach rynkowych i usuwa przeszkody administracyjne, takie jak pozwolenia na przywóz i wywóz, które mogłyby utrudnić wprowadzenie materiału jądrowego na terytorium każdej ze Stron.

Kwestie dotyczące własności intelektualnej (art. 10) są szczegółowo uwzględnione w umowach o współpracy w dziedzinach bezpieczeństwa jądrowego i kontrolowanej syntezy jądrowej.

Strony zobowiązują się do prowadzenia regularnych konsultacji w ramach Umowy o Partnerstwie i Współpracy (PCA) (art. 11). PCA będzie również wykorzystywana do rozwiązywania wszelkich sporów związanych ze stosowaniem lub interpretacją niniejszej Umowy.

Wstępny okres obowiązywania Umowy wynosi 10 lat, a jej zawieszenie lub wypowiedzenie, w całości lub w części, będzie możliwe w przypadku naruszenia któregośkolwiek z zasadniczych postanowień umowy (art. 13).

4. WNIOSKI

Według Komisji Umowa o współpracy między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Republiką Kazachstanu w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej, przyjęcie której jest proponowane:

- jest zgodna z wytycznymi negocjacyjnymi wydanymi przez Radę w dniu 26 czerwca 2000 r.;
- potwierdza wyraźne zobowiązanie obydwu Stron do nierozprzestrzeniania broni jądrowej i wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego w celu zagwarantowania pokojowego i bezpiecznego wykorzystania energii jądrowej;
- jest zgodna z polityką Wspólnoty w dziedzinie bezpieczeństwa dostaw energii;
- będzie stanowić część pełnego pakietu współpracy w dziedzinie jądrowej, wraz z podpisanymi dotychczas między dwoma Stronami umowami w zakresie syntezy jądrowej i bezpieczeństwa jądrowego;
- pogłębi handlowe i polityczne stosunki między UE i Republiką Kazachstanu.

W związku z powyższym Komisja zaleca Radzie zatwierdzenie zgodnie z art. 101 akapit drugi Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej Umowy o współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Rządem Republiki Kazachstanu, znajdującej się w Załączniku.

ZAŁĄCZNIK

UMOWA O WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE POKOJOWEGO WYKORZYSTANIA ENERGII JĄDROWEJ MIĘDZY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĄ ENERGII ATOMOWEJ I RZĄDEM REPUBLIKI KAZACHSTANU

Europejska Wspólnota Energii Atomowej, zwana dalej „Wspólnotą”,

i Rząd Republiki Kazachstanu, zwany dalej „Rządem Kazachstanu”;

nazywane również dalej odpowiednio „Stroną” lub „Stronami”,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że Umowa o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Kazachstanu, która weszła w życie dnia 1 lipca 1999 r., stanowi, iż handel materiałami jądrowymi podlega postanowieniom umowy szczególnej, która ma zostać zawarta między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Rządem Kazachstanu,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że Strony podpisały umowę między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Republiką Kazachstanu o współpracy w zakresie bezpieczeństwa jądrowego oraz umowę między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Republiką Kazachstanu o współpracy w zakresie kontrolowanej syntezy jądrowej, które weszły w życie odpowiednio w dniach 1 czerwca 2003 r. i 13 kwietnia 2004 r.;

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że wszystkie państwa członkowskie Wspólnoty oraz Republika Kazachstanu są Stronami Traktatu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, zwanego dalej „traktatem o nierozprzestrzenianiu”,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że Wspólnota, jej państwa członkowskie oraz Republika Kazachstanu są zobowiązane zagwarantować, że badania, rozwój i wykorzystywanie energii jądrowej w celach pokojowych realizowane będą w sposób zgodny z celami traktatu o nierozprzestrzenianiu,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że środki bezpieczeństwa materiałów rozszczepialnych są stosowane we Wspólnocie zarówno na mocy rozdziału VII tytułu II Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (zwanego dalej „traktatem Euratom”), jak i na mocy umów w sprawie środków bezpieczeństwa zawartych między Wspólnotą, jej państwami członkowskimi a Międzynarodową Agencją Energii Atomowej (zwaną dalej „MAEA”), zaś w Republice Kazachstanu są stosowane na mocy umowy między Republiką Kazachstanu i Międzynarodową Agencją Energii Atomowej w sprawie stosowania zabezpieczeń w związku z traktatem o nierozprzestrzenianiu, która weszła w życie w dniu 11 sierpnia 1995 r., zwanej dalej „umową w sprawie stosowania środków bezpieczeństwa”,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że Wspólnota, jej państwa członkowskie oraz Rząd Kazachstanu potwierdzają swoje poparcie dla MAEA i jej wzmocnionego systemu środków bezpieczeństwa,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że Strony ułatwiają handel materiałami jądrowymi między sobą oraz między upoważnionymi osobami lub przedsiębiorstwami mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę odpowiednio na terytoriach Wspólnoty i Republiki Kazachstanu,

we wspólnym interesie producentów, sektora jądrowego cyklu paliwowego, przedsiębiorstw energetycznych i konsumentów,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że powinny zostać uwzględnione zobowiązania rządu każdego państwa członkowskiego Wspólnoty i Rządu Republiki Kazachstanu podjęte w ramach grupy dostawców materiałów jądrowych,

MAJĄC NA WZGLĘDZIE, że podstawa dla współpracy między Stronami w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej powinna zostać wzmocniona przez umowę ramową,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1 DEFINICJE

Do celów niniejszej Umowy:

1. „materiał jądrowy” oznacza każdy materiał wyjściowy lub specjalny materiał rozszczepialny odpowiadający definicji tych terminów zawartej w artykule XX statutu Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej;
2. „Wspólnota” oznacza zarówno:
 - a) osobę prawną utworzoną na mocy Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, Stronę niniejszej Umowy;
 - b) jak również terytoria, do których ma zastosowanie Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
3. „właściwe organy Stron” oznacza:
 - a) w przypadku Wspólnoty, Komisję Europejską;
 - b) w przypadku Rządu Kazachstanu, Komitet ds. Energii Jądrowej Ministerstwa Energii i Zasobów Mineralnych Republiki Kazachstanu.

W przypadku jakiegokolwiek zmiany, Strony powiadamiają się wzajemnie kanałami dyplomatycznymi.

Artykuł 2 CEL

Celem niniejszej Umowy jest stworzenie ram dla współpracy między Stronami w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej, mającej służyć ogólnemu wzmocnieniu współpracy między Wspólnotą i Republiką Kazachstanu zgodnie z zasadami wzajemności i obopólnej korzyści i bez uszczerbku dla uprawnień każdej ze Stron.

Artykuł 3

ZAKRES WSPÓŁPRACY

1. Strony mogą współpracować w sposób określony w artykułach 4 do 8 niniejszej Umowy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej w następujących dziedzinach:
 - a) bezpieczeństwo jądrowe (artykuł 4);
 - b) kontrolowana synteza jądrowa (artykuł 5);
 - c) prace badawczo-rozwojowe w innych dziedzinach pokojowego wykorzystania energii jądrowej niż dziedziny przewidziane w lit. a) i b) niniejszego ustępu (art. 6);
 - d) handel materiałami jądrowymi oraz usługi jądrowego cyklu paliwowego (artykuł 7);
 - e) inne dziedziny związane z przedmiotem niniejszej Umowy (artykuł 8).
2. Określona w niniejszym artykule współpraca może mieć miejsce zarówno między Stronami, jak również między upoważnionymi osobami i przedsiębiorstwami mającymi miejsce zamieszkania lub siedzibę we Wspólnocie i w Republice Kazachstanu.

Artykuł 4

BEZPIECZEŃSTWO JĄDROWE

Współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego jest prowadzona zgodnie z umową o współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego zawartą między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Republiką Kazachstanu, która weszła w życie dnia 1 czerwca 2003 r.

Artykuł 5

KONTROLOWANA SYNTEZA JĄDROWA

Współpraca w dziedzinie kontrolowanej syntezy jądrowej jest prowadzona zgodnie z umową o współpracy w dziedzinie kontrolowanej syntezy jądrowej zawartą między Europejską Wspólnotą Energii Atomowej i Republiką Kazachstanu, która weszła w życie dnia 13 kwietnia 2004 r.

Artykuł 6

PRACE BADAWCZO-ROZWOJOWE W INNYCH DZIEDZINACH POKOJOWEGO WYKORZYSTANIA ENERGII JĄDROWEJ

1. Za zgodą Stron współpraca może zostać rozszerzona na inne niż wymienione w artykułach 4 i 5 niniejszej Umowy dziedziny prac badawczo-rozwojowych w

obszarze energii jądrowej stanowiące przedmiot wspólnego zainteresowania, jeśli wchodzi one w zakres odpowiednich programów realizowanych przez Strony.

2. Współpraca może obejmować w szczególności następujące dziedziny:

- a) zastosowania energii jądrowej w medycynie i przemyśle, w tym produkcję energii elektrycznej;
- b) wpływ energii jądrowej na środowisko naturalne;
- c) każdą inną dziedzinę prac badawczo-rozwojowych w zakresie energii jądrowej zgodnie z ustaleniami Stron i jeśli wchodzi ona w zakres odpowiednich programów realizowanych przez Strony.

3. Współpraca prowadzona jest w szczególności w drodze:

- a) wymiany wiedzy specjalistycznej poprzez sprawozdania, wizyty, seminaria, spotkania specjalistyczne itp.;
- b) wymiany personelu między laboratoriami i/lub jednostkami zaangażowanymi, również w celach szkoleniowych;
- c) wymiany próbek, materiałów, przyrządów i aparatury do celów badawczych;
- d) zrównoważonego udziału we wspólnie prowadzonych badaniach i działaniach.

4.

- a) Jeśli jest to konieczne, zakres i warunki współpracy w konkretnych projektach są określone w ramach uzgodnień wykonawczych, zawieranych w imieniu Stron przez właściwe organy działające zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Wspólnoty i Republiki Kazachstanu.
- b) Takie uzgodnienia wykonawcze mogą między innymi obejmować postanowienia dotyczące finansowania, kwestie przydzielania obowiązków administracyjnych oraz szczegółowe postanowienia dotyczące rozpowszechniania informacji oraz praw własności intelektualnej.

5. Jeśli Strony nie uzgodniły inaczej, koszty wynikające z działań podejmowanych w ramach współpracy są pokrywane przez Stronę, która działania te inicjuje.

Artykuł 7

HANDEL MATERIAŁAMI JĄDROWYMI ORAZ ŚWIADCZENIE ZWIĄZANYCH Z TYM USŁUG

1. Materiał jądrowy przekazywany między Stronami, bezpośrednio lub poprzez państwo trzecie, podlega niniejszej Umowie w momencie jego wprowadzenia na terytorium podlegające jurysdykcji Wspólnoty lub Republiki Kazachstanu, pod warunkiem że Strona dostarczająca powiadomiła pisemnie Stronę otrzymującą przed lub jednocześnie z wysyłką, zgodnie z procedurami określonymi w uzgodnieniu administracyjnym, które zostanie zawarte przez właściwe organy Stron.

2. Materiał jądrowy, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, podlega postanowieniom niniejszej Umowy do momentu:
 - a) ustalenia, zgodnie z postanowieniami dotyczącymi zakończenia stosowania środków bezpieczeństwa zawartymi w odnośnej umowie określonej w ust. 6 lit. b) tego artykułu, że nie może on już zostać wykorzystany w żadnych działaniach z zakresu techniki jądrowej istotnych w związku z kontrolą bezpieczeństwa, lub że jego odzyskanie stało się praktycznie niemożliwe;
 - b) przekazania go poza terytorium podlegające jurysdykcji Wspólnoty lub Republiki Kazachstanu zgodnie z ust. 6 lit. e) tego artykułu; lub
 - c) uzgodnienia przez Strony na piśmie, że materiał ten nie podlega już postanowieniom niniejszej Umowy.
3. Każdy transfer materiału jądrowego przeprowadzany w ramach współpracy dokonywany jest zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi zobowiązaniami Wspólnoty, jej państw członkowskich i Republiki Kazachstanu w odniesieniu do pokojowego wykorzystania energii jądrowej, wyszczególnionymi w ust. 6 niniejszego artykułu.
4. Prowadzony między Stronami handel materiałami jądrowymi oraz świadczenie usług związanych z tymi materiałami mają za podstawę ceny rynkowe.
5. Strony starają się unikać sytuacji konfliktowych wymagających zastosowania środków bezpieczeństwa w handlu materiałami jądrowymi prowadzonym między nimi. Jeżeli jednak we wzajemnym handlu materiałami jądrowymi między Stronami pojawią się problemy, które poważnie zagrażałyby żywotności przemysłu jądrowego Wspólnoty lub Republiki Kazachstanu (w tym sektora wydobywania uranu), każda ze Stron może zażądać konsultacji przeprowadzanych najszybciej jak to możliwe w ramach powołanego ad hoc Komitetu; procedura powoływania i okres działania komitetu oraz ranga uczestników prowadzących konsultacje są określane przez Strony.

Jeżeli w trakcie konsultacji nie będzie możliwe znalezienie akceptowanego przez Strony rozwiązania tych problemów, Strona, która zażądała konsultacji, może zgodnie z przepisami prawa Wspólnoty i Republiki Kazachstanu oraz odpowiednimi zasadami prawa międzynarodowego zastosować właściwe środki bezpieczeństwa celem rozwiązania tych problemów lub złagodzenia ich skutków.

Zastosowanie ust. 5 niniejszego artykułu pozostaje bez uszczerbku dla traktatu Euratom i tworzonego na jego podstawie prawa wtórnego.
6. Transfery materiału jądrowego podlegają następującym warunkom:
 - a) materiał jądrowy jest wykorzystywany w celach pokojowych, a nie w jakimkolwiek urządzeniu służącym do przeprowadzenia wybuchu jądrowego lub w pracach badawczo-rozwojowych nad takim urządzeniem;
 - b) materiał jądrowy podlega:

- 1) we Wspólnocie, środkom bezpieczeństwa Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na mocy traktatu Euratom oraz środkom bezpieczeństwa MAEA na mocy mającej odpowiednio zastosowanie jednej z następujących umów dotyczących środków bezpieczeństwa, w jej ewentualnie zmienionej lub nowej wersji, tak długo jak poniższe umowy zapewniają poziom bezpieczeństwa wymagany zgodnie z traktatem o nierozprzestrzenianiu:

- Umowy między państwami członkowskimi Wspólnoty nieposiadającymi broni jądrowej, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz MAEA, która weszła w życie z dniem 21 lutego 1977 r. (opublikowanej jako INFCIRC/193);
- Umowy między Francją, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a MAEA, która weszła w życie dnia 12 września 1981 r. (opublikowanej jako INFCIRC/290);
- Umowy między Zjednoczonym Królestwem, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a MAEA, która weszła w życie dnia 14 sierpnia 1978 r. (opublikowanej jako INFCIRC/263);

uzupełnionych we właściwym czasie przez dodatkowe protokoły, które weszły w życie dnia 30 kwietnia 2004 r. na podstawie dokumentu opublikowanego jako INFCIRC/540 (wzór protokołu dodatkowego do umowy(-ów) między państwem(-ami) a MAEA w celu stosowania środków bezpieczeństwa);

- 2) w Republice Kazachstanu, umowie o środkach bezpieczeństwa, która weszła w życie w dniu 11 sierpnia 1995 r. (opublikowana jako INFCIRC/504); i uzupełnionej przez dodatkowy protokół do umowy między Republiką Kazachstanu i MAEA w sprawie stosowania środków bezpieczeństwa zgodnie z traktatem o nierozprzestrzenianiu, zawartej dnia 6 lutego 2004 r. na podstawie dokumentu opublikowanego jako INFCIRC/540 (wzór protokołu dodatkowego do umowy(-ów) między państwem(-ami) a MAEA w celu stosowania środków bezpieczeństwa) jeżeli obowiązuje;

- c) jeśli stosowanie którejkolwiek z umów z MAEA wymienionych w ust. 6 lit. b) niniejszego artykułu zostało z jakiegokolwiek powodu zawieszone lub zakończone we Wspólnocie lub w Republice Kazachstanu, dana Strona zawiera umowę z MAEA o tych samych skutkach i tym samym zakresie, co umowy dotyczące środków bezpieczeństwa wymienione w ust. 6 lit. b) pkt 1) lub ust. 6 lit. b) pkt 2) lub, jeśli nie jest to możliwe,

Wspólnota, w zakresie w jakim jej to dotyczy, stosuje środki bezpieczeństwa oparte na systemie kontroli bezpieczeństwa Euratom o tych samych skutkach i tym samym zakresie, co umowy dotyczące środków bezpieczeństwa wymienione w ust. 6 lit. b) pkt 1 lub, jeśli nie jest to możliwe,

Strony dokonują uzgodnień o zastosowaniu środków bezpieczeństwa o tych samych skutkach i tym samym zakresie, co umowy dotyczące środków bezpieczeństwa wymienione w ust. 6 lit. b) pkt 1 lub 2;

- d) zastosowanie środków ochrony fizycznej, które spełniają przynajmniej kryteria określone w załączniku C do dokumentu MAEA INFCIRC/254/Rev.6/Part 1 (Guidelines for Nuclear Transfers, Wytyczne dla transferu materiałów jądrowych) z ewentualnymi zmianami; w uzupełnieniu do tego dokumentu, państwa członkowskie Wspólnoty, Komisja Europejska, tam gdzie to stosowne, i Republika Kazachstanu uwzględniają przy stosowaniu środków ochrony fizycznej zalecenia zawarte w dokumencie MAEA INFCIRC/225/Rev.4 (Physical Protection of Nuclear Material, *Fizyczna ochrona* materiału jądrowego i obiektów jądrowych) z ewentualnymi zmianami. Transport międzynarodowy podlega postanowieniom Międzynarodowej Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych (Dokument MAEA INFCIRC/274/Rev.1), z ewentualnymi zmianami i przyjętej przez Strony oraz państwa członkowskie Wspólnoty, a także postanowieniom MAEA dotyczącym bezpiecznego transportu materiałów radioaktywnych (IAEA Safety Standards Series TS-R-1/St-1, Revised, Seria norm bezpieczeństwa MAEA TS-R-1/ST-1, skorygowany), z ewentualnymi zmianami i po ewentualnej transpozycji do prawodawstwa Wspólnoty i Republiki Kazachstanu;
 - e) ponowne transfery wszelkich materiałów podlegających niniejszemu artykułowi poza terytorium podlegające jurysdykcji Wspólnoty lub Republiki Kazachstanu są dokonywane jedynie na warunkach określonych w wytycznych dotyczących transferów nuklearnych (Guidelines for Nuclear Transfers), zawartych w dokumencie MAEA INFCIRC/254/Rev.6/Part 1, z ewentualnymi zmianami.
7. Przepisy administracyjne dotyczące handlu materiałami jądrowymi, działalności przemysłowej lub przemieszczania materiałów jądrowych na terytorium Wspólnoty lub Republiki Kazachstanu nie mogą być używane w celu ograniczania handlu lub szkodenia interesom handlowym którejkolwiek ze Stron w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej zarówno na jej własnym terytorium, jak i na płaszczyźnie międzynarodowej.

Postanowienia niniejszej Umowy nie mogą być używane w celu utrudnienia swobodnego przepływu materiału jądrowego na terytorium Wspólnoty.

Zastosowanie ust. 7 niniejszego artykułu pozostaje bez uszczerbku dla traktatu Euratom i tworzonego na jego podstawie prawa wtórnego.

8. Bez względu na ewentualne zawieszenie lub rozwiązanie niniejszej Umowy z dowolnego powodu, postanowienia ust. 6 niniejszego artykułu obowiązują dopóty, dopóki jakikolwiek materiał jądrowy podlegający tym postanowieniom będzie pozostawał pod jurysdykcją którejkolwiek ze Stron, lub do momentu podjęcia decyzji zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 8

INNE DZIEDZINY ZWIĄZANE Z PRZEDMIOTEM NINIEJSZEJ UMOWY

1. W ramach swoich uprawnień Strony mogą uzgodnić podjęcie współpracy w innych działaniach w obszarze energii jądrowej.
2. W przypadku Wspólnoty działania te musiałyby wchodzić w zakres odpowiednich programów działań oraz spełniać określone dla nich warunki, np. w dziedzinach takich jak bezpieczny transport materiałów jądrowych, środki bezpieczeństwa lub współpraca przemysłowa służąca wspieraniu określonych aspektów bezpieczeństwa instalacji jądrowych.
3. Do tej współpracy mają również zastosowanie postanowienia art. 6 ust. 4.

Artykuł 9

OBOWIĄZUJĄCE PRAWO

Współpraca na podstawie niniejszej Umowy jest zgodna z obowiązującymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi Wspólnoty i Republiki Kazachstanu, jak również z zawartymi przez Strony umowami międzynarodowymi.

Artykuł 10

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

Wykorzystywanie i rozpowszechnianie informacji oraz praw własności intelektualnej, patentów i praw autorskich związanych ze współpracą prowadzoną na podstawie niniejszej Umowy jest zgodne z załącznikami do umów o współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego oraz w dziedzinie kontrolowanej syntezy jądrowej, o których mowa odpowiednio w art. 4 i 5 niniejszej Umowy.

Artykuł 11

KONSULTACJE ORAZ ROZSTRZYGANIE SPORÓW

1. Strony prowadzą regularne konsultacje w ramach umowy o partnerstwie i współpracy w celu monitorowania współpracy na mocy niniejszej Umowy, chyba że Strony uzgodnią szczególne mechanizmy konsultacji.
2. Wszelkie spory wynikające ze stosowania lub wykładni niniejszej Umowy mogą być rozstrzygane zgodnie z artykułem 88 umowy o partnerstwie i współpracy.

Artykuł 12

Dwustronne umowy o współpracy w dziedzinie jądrowej

1. Postanowienia niniejszej Umowy zastępują postanowienia istniejących umów dwustronnych zawartych między poszczególnymi państwami członkowskimi Wspólnoty i Republiką Kazachstanu, które dotyczą praw i obowiązków zawartych w niniejszej Umowie.
2. W zakresie, w jakim postanowienia wspomnianych umów dwustronnych między poszczególnymi państwami członkowskimi Wspólnoty i Republiką Kazachstanu

przewidują prawa i obowiązki spoczywające na Republice Kazachstanu i odnośnych państwach członkowskich, które wykraczają poza prawa i obowiązki zawarte w niniejszej Umowie, wspomniane prawa i obowiązki mają w dalszym ciągu moc obowiązującą na podstawie odnośnych umów dwustronnych.

Artykuł 13

WEJŚCIE W ŻYCIE I OKRES OBOWIĄZYWANIA

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w dniu określonym przez Strony w drodze wymiany not dyplomatycznych następującej po przeprowadzeniu właściwych procedur i pozostaje w mocy przez okres 10 lat.
2. Niniejsza Umowa będzie następnie automatycznie przedłużana o kolejne okresy pięcioletnie, chyba że którakolwiek ze Stron zażąda na piśmie rozwiązania umowy. Umowa wygasa po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania powiadomienia odnośnej Strony.
3. Jeżeli jedna ze Stron lub którekolwiek państwo członkowskie Wspólnoty naruszy którekolwiek z zasadniczych postanowień niniejszej Umowy, druga Strona może, w drodze odpowiedniego pisemnego powiadomienia, zawiesić lub wypowiedzieć w całości lub w części współpracę w ramach niniejszej Umowy. Zanim jedna ze Stron podejmie w tym celu odpowiednie działania, Strony konsultują się celem osiągnięcia porozumienia w sprawie środków korygujących, które należy zastosować, oraz w sprawie harmonogramu ich zastosowania. Takie działanie jest podejmowane wyłącznie, gdy nie udało się zastosować uzgodnionych środków w ustalonym terminie lub w przypadku gdy po upływie rozsądnego terminu określonego przez Strony nie udało się osiągnąć porozumienia .

Artykuł 14

Na mocy wzajemnego porozumienia Stron, zmiany mogą zostać włączone do umowy w formie protokołów, które stanowią następnie integralną część umowy.

Niniejsza Umowa jest sporządzona w dwóch egzemplarzach w językach: angielskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim, włoskim i kazachskim. Każda wersja językowa jest jednakowo autentyczna. {rumuńskim i bułgarskim}

Sporządzono w, dnia.....

**W imieniu EUROPEJSKIEJ
WSPÓLNOTY ENERGII ATOMOWEJ**

**W imieniu Rządu REPUBLIKI
KAZACHSTANU**